

виробничо-господарського потенціалу підприємства. Ось чому вітчизняні вчені намагаються обґрунтувати національні інноваційні пріоритети, знайти дійові механізми залучення й ефективного використання інновацій. Так, на наш погляд, недостатньо опрацьовані вітчизняними вченими питання економічної оцінки інноваційних процесів, що може призвести до впровадження у виробництво заздалегідь неефективних інноваційних проектів.

Література:

1. Економічна суть інновації та інноваційної діяльності підприємств. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/ekonomichna-sut-innovatsiyi-ta-innovatsiynoyi-diyalnosti-pidpriemstv.pdf> (дата звернення 23.09.2022)
2. Сутність інноваційної економіки. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0 (дата звернення 23.09.2022)
3. Поняття та види інновацій. URL: <https://studfile.net/preview/1850152/page:2/> (дата звернення 23.09.2022)
4. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу. URL: <https://buklib.net/books/35287/> (дата звернення 23.09.2022)

Abstract: *the study analyzed the features of the modern environmental crisis, its relationship with the economy. The main measures to overcome the negative consequences of the environmental crisis are proposed.*

Key words: *innovation, innovation, diffusion, innovation process, innovation.*

*Науковий керівник – ДОВГАЛЬ Олена,
д-р екон. наук, завідувач кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

СУЧАСНА ЕКОЛОГІЧНА КРИЗА ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

***СЛОБОДЯН Тетяна, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування***

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *у дослідженні проаналізовано особливості сучасної екологічної кризи, її взаємозв'язок із економікою. Запропоновано основні заходи, щодо подолання негативних наслідків екологічної кризи.*

Ключові слова: *екологічна криза, навколишнє середовище, безпека, зовнішній ефект.*

Мабуть, одна з основних проблем сучасної цивілізації полягає в тому, що людство настільки зосереджене на собі самому, що весь навколишній світ сприймає

виключно як частину світу власного. Проте все якраз навпаки: це ми, люди, лише частина велетенського світу природи [1].

У сучасному світі дуже багато проблем, які торкаються інтересів людства, як єдиного цілого. Саме тому занепокоєність, викликана зростанням населення Землі, його економічною активністю та якістю навколишнього середовища, змушує звернути увагу на взаємозв'язок між доходами, які одержує суспільство та екологічною градацією біосфери.

До числа найважливіших криз відносяться кризи еколого-економічного характеру. Різні за формами прояву еколого-економічні проблеми мають глобальний характер: кліматичні зміни, забруднення морів та океанів, руйнування земельного фонду, ресурсозбереження та нові шляхи освоєння енергетичних ресурсів, епідемії, демографічна ситуація, відновлення лісів, і навіть боротьба з курінням [3].

У рамках економіки докільця розглядається таке поняття, як зовнішній ефект, який може бути позитивним (наприклад, вигода для населення від зміни вододілів в результаті діяльності лісників) або негативним (наприклад, витрати на підтримку здоров'я або незручності від поганої видимості від промислового забруднення). Зазвичай в галузі докільця зовнішні витрати розглядаються як невраховані ефекти зменшення корисності продукції і послуг, які можуть бути скориговані за допомогою оподаткування діяльності, що викликає негативні зовнішні наслідки, пропагування або субсидування діяльності з позитивними зовнішніми ефектами або присвоєння та введення прав власності в тих областях, де ринки для зовнішніх ефектів не існують або нечітко визначені.

У розпорядженні економічної політики є різні засоби усунення небажаних наслідків зовнішніх ефектів, а саме:

- встановлення прав власності на ресурси і можливість вільного обміну цими правами;
- колективне або державне надання благ, яким притаманні зовнішні ефекти;

- заборона або встановлення обмежень на викиди речовин, які забруднюють довкілля (адміністративне регулювання);
- запровадження коригуючих податків і субсидій.

Торгівля правами на забруднення (ліцензії). Цей підхід до інтернаціоналізації зовнішніх ефектів містить в собі елементи теореми Коуза та підходу, що ґрунтується на застосуванні штрафних санкцій. Він знаходить все ширше застосування при проведенні заходів щодо охорони довкілля. Держава визначає припустимий для даного регіону обсяг викидів та, виходячи з цього, розподіляє (продає) між підприємствами регіону права (ліцензії) на забруднення (на певний період). Підприємства отримують також право продавати ці ліцензії. Роль держави у такому випадку обмежується визначенням прав власності та формування ринку купівлі-продажу ліцензій. Кожний власник ліцензії постає перед вибором: чи використати її самому, перепродати [6].

Сучасну екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, що формувалась протягом тривалого періоду. Після екологічної катастрофи 1986 року на ЧАЕС 7% території України є радіоактивно забрудненою. В Україні антропогенне і техногенне навантаження на навколишнє природне середовище у 4-5 разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу [2].

Складним для України є те, що для ліквідації шкоди від забруднення навколишнього середовища немає коштів, але їх також немає і у підприємств, що є винуватцями екологічних аварій. Виходом із цієї дуже тяжкої ситуації може бути залучення до природоохоронної діяльності в Україні ресурсів комерційних структур. Є ряд прибуткових напрямів використання фінансових коштів різних підприємств у екологічних проектах через:

- податкову і кредитну політику;
- формування облігаційних природоохоронних ринків;
- екологізацію приватизаційного процесу;
- створення системи екологічного страхування [3].

Екологія істотно впливає на економіку. За даними Міністерства екології та природних ресурсів України, середньорічні втрати ВВП внаслідок погіршення

стану навколишнього природного середовища становлять 10-15%. Наслідки екологічних катастроф стають дедалі більш руйнівними, при цьому значних втрат зазнає національна економіка.

Таким чином, екологічні кризи можуть викликати небажані наслідки в житті суспільства, хоча не обов'язково, і не завжди закінчуються ними [5].

Очевидно, що боротьба з екологічною кризою не повинна поглиблювати кризу економічну, тобто поліпшення екологічної ситуації не повинне досягатися за рахунок нарощування товарного дефіциту, падіння доходів населення і зростання безробіття. Одним з ефективних засобів пом'якшення цих суперечностей є широкомасштабне виробництво продукції екологічного призначення, використання якої може приносити як суто економічний, так і еколого-економічний ефект [2].

Незаперечним фактом є існування екологічної кризи. Її виникнення в сучасному світі пов'язане як з природними так і антропогенними чинниками. Також розглядається таке поняття як зовнішній ефект, який, в свою чергу, може бути як негативним, так і позитивним. Використання поданих вище засобів усунення небажаних наслідків зовнішніх ефектів сприяє наближенню обсягу виробництва благ до найбільш ефективних.

Внаслідок впливу екології на економіку держава щорічно втрачає значний відсоток загального ВВП. Це відбувається через погіршення навколишнього природного середовища. Економіка держави зазнає значних втрат, адже наслідки екологічних проблем стають все більш катастрофічними. Для подолання екологічної кризи необхідно здійснити структурні зміни в національній економіці та реалізувати новий підхід до використання природних ресурсів.

Література:

1. Екологічна криза та екологічна свідомість. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/965025.html> (дата звернення: 22.09.2022)
2. Екологічна криза в Україні та шляхи її подолання. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17747/Chereda.pdf;jsessionid=4EEF092422133A2E5F77DCEAA8E73710?sequence=1> (дата звернення: 22.09.2022)
3. Форми прояву екологічної кризи. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/ecology/21448/> (дата звернення: 22.09.2022)

4. Пошуки шляхів виходу з екологічної кризи. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/ecology/21254/> (дата звернення: 22.09.2022)
5. Сучасна екологічна криза: причини її виникнення та шляхи подолання. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/docsity-suchasna-ekologichna-kriza-prichini-jiji-viniknennya-ta-shlyahi-podolannya-konspekt-ekologiya.pdf> (дата звернення: 22.09.2022)
6. Мікроекономіка та макроекономіка. Світлана Будаговська. С. 185. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Budahovska_Svitlana/Mikroekonomika_i_makroekonomika.pdf? (дата звернення: 23.09.2022)

Abstract: *the study analyzed the features of the modern environmental crisis, its relationship with the economy. The main measures to overcome the negative consequences of the environmental crisis are proposed.*

Key words: *ecological crisis, environment, security, external effect.*

**Науковий керівник – БЛІЧЕНКО Олександр,
кандидат економічних наук, доцент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

СЛОБОДЯН Тетяна, здобувач вищої освіти

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *у дослідженні розглянули теоретичні аспекти сутності інвентаризації через аналіз її елементів: цілей та завдань*

Ключові слова: *інвентаризація, господарські процеси, цілі інвентаризації, завдання інвентаризації.*

У діяльності підприємств відбуваються певні процеси, що призводять до втрати товарно-матеріальних цінностей, які документально зафіксувати не можна. Ці втрати товарно-матеріальних цінностей призводять до невідповідності даних поточного бухгалтерського обліку фактичній наявності майна. Аби ліквідувати таку невідповідність і впевнитись у забезпеченні належного зберігання майна, необхідно періодично проводити інвентаризацію.

Порядок проведення інвентаризації та оформлення її результатів визначає Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 11.08.1994 р. № 69 зі змінами та доповненнями [1].